

Yleinen tuki

Yleisellä tuella tarkoitetaan jokaiselle suunnattua tukea ja se on ensisijainen tuen järjestämisen muoto. Tehostamalla yleisen tuen tukimuotoja pyritään ennalta ehkäisemään tehostetun ja erityisen tuen tarvetta. Yleisen tuen antaminen kuuluu meille kaikille. Yleisen tuen tukimuotoja tulee järjestää oppilaalle heti, kun niihin tulee tarvetta

Yleisen tuen tukimuotoja ovat:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- kodin ja koulun yhteistyö
- tukiopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- oppilashuollon tuki
- oppilaanohjaus
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- apuvälineet
- avustajapalvelut
- ohjaus- ja tukipalvelut
- terapiat ym. koulun toimintaa tukevat asiat mm. verso, friends, kiva-koulu, kerhotoiminta

Tukiopetus

Laki perusopetuslain muuttamisesta (642/2010) § 16 määrittelee, että oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa.

Käytännöt tukiopetuksen järjestämisessä vaihtelevat kouluittain. Tukiopetusta on mahdollista järjestää joko koulupäivän jälkeen, muiden aineiden oppituntien aikana tai vaikkapa pitkän

ruokavälitunnin aikana. Koulut tiedottavat tukiopetuksen järjestämisestä omissa tiedotteissaan. Aloite tukiopetuksen järjestämiseen tietyille oppilaalle voi tulla oppilaalta itseltään, opettajalta tai oppilaan huoltajalta.

Eriyttäminen

Eriyttäminen tarkoittaa toimenpiteitä, joilla oppiaineen sisältöä, muotoa, opetusmenetelmää, havainnollistamistapaa, tai osaamisen osoittamistapaa muutetaan.

Joustavat ryhmittelyt

Joustavat ryhmittelyt tarkoittavaa, että oppilaita voidaan jakaa ryhmiin oppimisvalmiuksien ja oppimistyylien perusteella.

Kodin ja koulun yhteistyö

Vanhemmilla on oikeus tulla kuulluksi omaa lasta koskevissa kysymyksissä.

Osa-aikainen erityisopetus

Sisältää mm. luokkakohtaiset seulonnat, tiedottaminen kotiin
luokkatunnit, keskustelut, puheopetus, lyhyet opetusjaksot
lyhyet tukijaksot oppiaineessa, samanaikaisopetus, joustavat ryhmät

Avustajapalvelut

Koulunkäyntiavustajien työ tulisi kohdentua yksittäisten oppilaiden tukemiseen tai sellaisten ryhmien avustamiseen, joissa on tukea tarvitsevia

Siinä vaiheessa, kun yleisen tuen tukitoimet alkavat näyttää riittämättömiltä ja oppilaan on työlästä saavuttaa yleisopetuksen tavoitteita laaditaan hänelle pedagoginen arvio.

Pedagoginen arvio

Oppilasta opettavat opettajat tekevät pedagogisen arvion oppilaan oppimisesta ja tarvittavista

tukitoimista. Pedagoginen arvio käsitellään oppilashuoltoryhmässä ja sen perusteella arvioidaan tarve tehostettuun tukeen siirtymisestä.

Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tulee antaa tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti

Tehostetun tuen avulla tuetaan oppimista ja kasvua sekä ehkäistään oppilaan oppimiseen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen tai kehitykseen liittyvien ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista, sekä estetään syrjäytymistä

Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään opettajien yhteistyössä laatimaan pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä. Oppilaalle pyritään järjestämään sekä laadullisesti että määrällisesti hänen kehitystasonsa ja yksilölliset erityistarpeensa huomioivat tukitoimet

Tehostetun tuen tukimuotoja ovat:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- kodin ja koulun yhteistyö
- oppilaan ohjaus
- oppilashuollon tuki
- oppimissuunnitelma
- tukiopetus

- osa-aikainen erityisopetus
- avustajapalvelut
- ohjaus- ja tukipalvelut
- kerhotoiminta
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- apuvälineet

Oppilashuollon tuki

Tarvitaan moniammatillista yhteistyötä oppilaan kokonaistilanteen hahmottamiseksi. Tärkeää myös perhetyöntekijöiden toiminta.

Oppimissuunnitelma

Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan:

- oppilaan vahvuudet
- tuettavat alueet
- tavoitteet
- tukitoimien toteuttaminen
- seuranta

Tukiopetus

- määritellään oppimissuunnitelmassa
- pitkäkestoista
- säännöllistä

Osa-aikainen erityisopetus

- yksilöllisesti
- pienryhmässä
- samanaikaisopetuksena
- säännöllistä
- pitkäkestoista

Tehostetun tuen vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran lukuvuodessa. Jos oppilas ei enää tarvitse tehostettua tukea, hän voi siirtyä yleisen tuen piiriin. Mikäli tehostetun tuen muodot ovat edelleen tarpeen mutta riittävät, oppilas jatkaa tehostetun tuen piirissä. Silloin kun tehostettu tuki ei riitä laaditaan oppilaalle moniammatillisesti pedagoginen selvitys.

Pedagoginen selvitys

Ennen erityisen tuen päätöstä opetuksen järjestäjä kuulee oppilaan huoltajia sekä laatii oppilaasta pedagogisen selvityksen. Oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat laativat selvityksen. Kokonaistilanteen kartoittamiseksi selvitys käsitellään moniammatillisesti oppilashuollon yhteistyönä. Selvityksessä todetaan oppilaan vahvuudet sekä kasvuun, kehitykseen, oppimiseen liittyvät pulmat.

Selvitysten perusteella esitetään arvio siitä, millaisia pedagogisia ja/tai oppilashuollollisia järjestelyitä tarvitaan oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Selvityksessä arvioidaan oppimisympäristöön, opetus- ja ohjaushenkilöstöön, opetus- ja opiskelumenetelmiin ja -välineisiin liittyviä tekijöitä. Pedagogista selvitystä tulee tarvittaessa täydentää psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai sosiaalisella selvityksellä. Pedagogisen selvityksen perusteella opetuksen järjestäjä tekee arvion oppilaan erityisen tuen tarpeesta.

Erityinen tuki

Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen ja valituskelpoinen erityisen tuen päätös. Päätös tulee tarkastaa ainakin 2. vuosiluokan jälkeen ja ennen 7. vuosiluokalle siirtymistä. Erityisen tuen päätöksessä tulee päättää:

- oppilaan opetuksen järjestämispaikka
- pääsääntöinen opetusryhmä
- mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut
- oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen
- oppiaineiden eri laajuiset oppimäärät
- valinnaisuus
- vapaaehtoisuus
- oppilaan ohjaus

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän tulee

- kuulla oppilaan huoltajaa
- käsitellä tuen keskeiset perustelut moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä
- hankkia pedagoginen selvitys
- selvittää, voidaanko opetus ja tarvittavat tukitoimet järjestää ensisijaisesti muun opetuksen yhteydessä oppilaan lähikoulussa.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- ja perusopetuksen alkamista ja ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja tehostettua tukea, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida muuten antaa. Opetuksen järjestäjä määrittää, kuka päätöksen tekee.

HOJKS

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on pedagoginen asiakirja, jonka esi-, luokan- tai aineenopettaja ja erityisopettaja yhteistyössä laativat oppilaalle erityisen tuen päätöksen jälkeen.

HOJKS on siis oppilaan oppimiseen ja kehitykseen liittyvä tavoitesuunnitelma sekä suunnitelma

pedagogisista menetelmistä ja muista tarvittavista tukitoimista. HOJKS:n laatimisessa hyödynnetään oppilaalle aiemmin tehtyä oppimissuunnitelmaa. Tärkeää on kodin ja koulun tiivis ja jatkuva yhteistyö, HOJKS:n seuranta ja päivittäminen.

Kun oppilaalle annettu tehostettu tuki ei riitä, tehdään päätös erityisestä tuesta. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta perusopetuslaissa määritellystä tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan edun mukaisesti ensisijaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Erityinen tuki on suunnitelmallista ja yksilöllistä oppilaan tukemista sekä tavoitteellista yhteistyötä oppilaan tarvitsemien muiden tukipalveluiden kanssa. Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden opetusryhmien muodostamisesta säädetään asetuksella.

Erityisen tuen muotoja ovat:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- kodin ja koulun yhteistyö
- oppilaan ohjaus
- oppilashuollon tuki
- HOJKS
- tukiopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- kokoaikainen erityisopetus
- pidennetty oppivelvollisuus
- kerhotoiminta
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- apuvälineet
- avustajapalvelut
- ohjaus- ja tukipalvelut

Kokoaikainen erityisopetus

- opiskeleminen pienryhmässä ja osittainen integraatio yleisopetuksen ryhmään.
- opiskeleminen kokoaikaisesti pienryhmässä.
- opiskeleminen kotikoulussa.
- opiskeleminen valtion erityiskoulussa

Pidennetty oppivelvollisuus

- oppivelvollisuuden aloittaminen 5 vuotiaana.
- oppivelvollisuuden aloittaminen 6-vuotiaana.
- esiopetus joko yksi- tai kaksivuotinen.
- mahdollisuus opiskella yksi lisävuosi missä tahansa koulupolun vaiheessa.
- suositetaan kaksivuotista esiopetusta tai joustavaa alkuopetusta, joka voi olla kolmevuotinen

Aamu-ja iltapäivätoiminta

Kehitysvammaisilla lapsilla on mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan myöhemminkin kuin vain 1-2 luokilla.

Erityisen tuen tarvetta arvioidaan säännöllisesti erityisesti opinpolun nivelvaiheissa.

Jos vaikuttaa siltä, ettei erityistä tukea enää tarvita, laaditaan oppilaalle uusi pedagoginen selvitys.

Oppilas jatkaa erityisen tuen piirissä tai siirtyy tehostetun tuen tai yleisen tuen piiriin.

Tärkeintä on että oppilaalla olisi mahdollisimman eheä ja riittävän tukeva opinpolku.